

van de lading ontplofte, de opzichter werd zwaar gewond; het baanvak was binnen enkele uren weer in beide richtingen berijdbaar, maar voor het zover was, had de *Sicherheitspolizei* het deel van de lading dat niet ontploft was, gevonden en was het haar duidelijk dat de trein met verlofgangers aan een groot gevaar ontsnapt was. De zaak werd zowel aan de *Wehrmachtbefehlshaber* als aan het *Reichskommissariat* gerapporteerd.

Impulsief en driftig als hij was, geraakte generaal Christiansen in grote opwindung: het mocht dan waar zijn dat de aanslag mislukt was, maar ware een deel van de lading niet voortijdig ontploft, dan zouden stellig onder de verlofgangers talloze slachtoffers gevallen zijn. Zijns inziens diende men te reageren alsof er inderdaad Duitse slachtoffers waren; gegeven de waarschijnlijkheid dat de Geallieerden spoedig in West-Europa zouden landen, wellicht in Nederland, achtte hij het noodzakelijk dat het de bevolking eens en voor al duidelijk gemaakt werd dat zij zich van elke vorm van actieve steunverlening aan de Engelsen en Amerikanen te onthouden had. Notabene: twee dagen tevoren, 5 augustus, had de gehele pers een waarschuwing van hem, de *Wehrmachtbefehlshaber*, opgenomen waarin van die bevolking een volstrekt ordelijk gedrag gevergd werd – nauwelijks was de tekst verschenen of een grote aanslag was bijna werkelijkheid geworden. Hier moest een duidelijk voorbeeld gesteld worden! Er zaten op dat moment in Noord-Brabant meer dan duizend gijzelaars gevangen van wie veruit de meesten begin mei en medio juli gearresteerd waren; ‘wanneer het’, zo had het *Reichskommissariat* medio mei bekendgemaakt, ‘tot gewelddadige handelingen tegen . . . Duitsers in de bezette Nederlandse gebieden zou komen . . ., dan staan deze gijzelaars met hun leven hiervoor borg.’ Welnu, voor Christiansen stond vast dat een aantal van de Brabantse gijzelaars onverwijd gefusilleerd moest worden; daar had *hij* evenwel niet over te beslissen, maar Seyss-Inquart, de *Reichskommissar*.

Op zaterdagmorgen 8 augustus belege de Seyss-Inquart een bespreking waar Christiansen met twee van zijn naaste medewerkers verscheen: de chef van zijn staf, *Generalmajor* K. Drum, en het hoofd van zijn juridische afdeling, *Oberstkriegsgerichtsrat der Luftwaffe* dr. Gaykow; ook Rauter, Schmidt en Wimmer waren aanwezig. Christiansen die tevoren overleg gepleegd had met het *Oberkommando der Wehrmacht*, stelde namens de *Wehrmacht* de formele eis dat twintig gijzelaars met hun leven zouden boeten voor hetgeen in Rotterdam geschied was en dat aan die represaille een maximale publiciteit gegeven zou worden. Rauter sprak zich daar fel tegen uit; de *Höhere SS- und Polizeiführer* wees er op dat elk bericht waarin men zou erkennen, onschuldigen gefusilleerd te hebben, grote verontwaardiging zou wekken, men zou er de Londense radio die in de herfst van '41 veel aandacht besteed had